

اخبار مراکز علمی

کرسی ترویجی «نقد نظریه ابتناء» برگزار شد
کرسی نقد نظریه ابتناء که عصر روز دوشنبه (۲۸ تیر) در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی برگزار شد، با حضور آیت الله رشاد رئیس هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و جمعی دیگر از اعضای هیئت علمی دانشگاه ها همراه بود.

چکیده نظر به

«معرفت دینی - بالمعنی الاصح - برابند فرایند تأثیر - تعامل متناوب - متداوم مبادی خمسسه دین، به عنوان پیام الهی است» و در صورت تحصیل تلقی صائب و جامع از این مبادی، و کاربست درست و دقیق آنها، و پیشگیری از دخالت متغیرهای ناروا و عوامل انحرافگر، (بالجمله) می توان به کشف صائب و جامع دین، و کاربرد روزآمد و کارآمد آن در ذهن و زندگی بشر دست یافت. نظریه ی ابتناء، علاوه بر تبیین فرایند و سازکار «تکون»، «تطور»، «تکامل»، «تنوع» و «تنزل» معرفت دینی، می تواند به عنوان چارچوب نظری شایبایی، برای طراحی و تأسیس دستگاه روشگانی جامعی برای اکتشاف گزاره ها و آموزه های همه ی حوزه های هندسه ی معرفتی دین، با ویژگی های پیشگفته به کار رود:
اصول چهارگانه ی نظریه:

نظریه ی ابتناء از چهار اصل، به شرح زیر تشکیل می گردد: اصل یکم) فرایندمندی تکون معرفت و برابندوارگی معرفت دینی. اصل دوم) دوگونگی سازکارهای دخیل در تکون معرفت دینی، و بالتبع امکان سرگی و ناسرگی معرفت دینی. اصل سوم) پیامواری دین و شمول آن بر مبادی خمسسه ی پیام گذاری دخیل در فهم پیام. اصل چهارم) برساختگی کشف و کاربرد صائب و جامع دین بر کشف و کاربرد صائب و جامع مبادی.

نظریه ی ابتناء دست کم دارای دو کارکرد است و از آن می توان با دو رویکرد استفاده کرد به عنوان تحلیل معرفت دینی (معرفت محقق و تولیدشده از دین) برای تبیین نحوه تکون و تطور در آن و همچنین تکامل و تبیین تنوع، چرایی چندگانگی معرفت دینی و تنزل معرفت دینی. بنابراین هرگونه تغییر و تحولی که در معرفت دینی رخ داده باشد را می توان با این نظریه تبیین کرد. نظریه ی ابتناء از این جهت درواقع «نظریه تحول معرفت» است که می خواهد بگوید چگونه معرفت در حوزه فهم دین پدید می آید و چگونه تطور و تغییر و یا ارتقاء و انحطاط پیدا می کند. نظریه ی ابتناء از این جهت بخشی از فلسفه معرفت دینی خواهد بود. با توجه به این کارکرد نظریه ی ابتناء را باید در حوزه «فلسفه معرفت دینی» لحاظ کنیم، زیرا موضوع آن معرفت دینی است و درباره معرفت دینی و اینکه چگونه به وجود می آید و چگونه تطور پیدا می کند، سخن می گوید. کارکرد دوم نظریه ی ابتناء عبارت است از آنکه نظریه ی ابتناء را به مثابه مبنایی جهت طراحی یک روش فهم به کار ببریم. براساس مبانی و پیشانگاره های این نظریه و بر مبنای چارچوبی که در این نظریه برای قضیه و گزاره دینی تعریف شده، منطق و روشگانی را طراحی می کنیم که آن روشگان برای تولید معرفت دینی به کار رود. البته چنین نیز هست و دین، رسالت است.

در شماره آینده می خوانیم:

گزارشی از اجلاس هیئت استقرایی - قیاسی نظریه سازی دینی در علوم اجتماعی»
در پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

حجت الاسلام و المسلمین دکتر منصور میراحمدی

دبیر کمیته دستگاہی دانشگاه شهید بهشتی

نقش اصلی کرسی های نظریه پردازی، تسهیل در فرآیند تولید علم است.

دانشگاه شهید بهشتی چه مجموعه گام های اجرایی در جهت بستر سازی نظریه پردازی، نقد و مناظره برداشته است؟

مجموعه مدیریت دانشگاه با توجه به هماهنگی های بیرونی با دبیرخانه هیئت حمایت و همچنین نشست های داخلی اقدامات مختلفی را برداشته است که عبارتند از:

- ۱- تشکیل کمیته دستگاہی نظریه پردازی، نقد و مناظره در دانشگاه
  - ۲- تدوین و تصویب شیوه نامه داخلی کمیته دستگاہی نظریه پردازی، نقد و مناظره
  - ۳- حضور چند تن از اعضای کمیته دستگاہی در جلسه شورای پژوهشی و هیئت رئیسه دانشگاه به منظور معرفی کرسی های علمی و ترویجی به اعضای هیئت علمی دانشکده ها و پژوهشکده های دانشگاه
  - ۴- مکاتبه با روسای دانشکده ها و پژوهشکده های دانشگاه در خصوص معرفی اساتید طراز اول دانشکده / پژوهشکده به منظور شناسایی استعداد های مطرح در خصوص نظریه پردازی، نقد و مناظره در حوزه علوم انسانی
- اهم تصمیمات اتخاذ شده در جلسات صورت گرفته توسط کمیته دستگاہی دانشگاه شهید بهشتی چه مواردی بوده و تا کنون چند کرسی برگزار شده است؟**

کمیته دستگاہی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره از ابتدای تشکیل، ۹ بار تشکیل جلسه داد. مسائل مختلفی تا کنون در این جلسات طرح و به تصویب رسید. یکی از آنها انتقال دبیرخانه کمیته دستگاہی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره به گروه مطالعات و ارزیابی فرهنگی و اجتماعی از مرداد ماه سال ۹۴ بوده است. همچنین نقطه نظرات و راهکارهایی توسط اعضا به منظور ایجاد فضا و جو مناسب نظریه پردازی در درون دانشگاه در جلسات ارائه شد که نتیجه آن را در برگزاری چند کرسی ترویجی و ارائه چندین طرح نامه نظریه پردازی به دبیرخانه می توان شاهد بود. پیگیری جهت انعقاد قرارداد و تفاهم نامه همکاری مابین دبیرخانه هیئت حمایت و معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید بهشتی به عنوان دبیرخانه کمیته دستگاہی نیز از دیگر تصمیمات و اقدامات اجرایی بوده است.

با تشکر از وقتی که در اختیامان گذاشته اید. حضرت تعالی جایگاه، اهمیت و ضرورت برگزاری کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره در دانشگاه ها و مجامع علمی کشور را در چه می دانید؟

یکی از رسالت های اصلی دانشگاه ها، تولید علم است. تولید علم نیازمند فراهم شدن زمینه های لازم به لحاظ سخت افزاری و نرم افزاری است که کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره یکی از مهمترین زمینه های مذکور به شمار می آید. کرسی های مذکور در کنار فراهم ساختن زمینه های تبادل نظر علمی، شرایط لازم برای بالندگی علمی را در دانشگاه ها بوجود می آورند. نقش اصلی کرسی های مذکور، تسهیل در فرآیند تولید علم است. این کرسی ها از طریق شناسایی استعدادهای علمی در دانشگاه و فراهم ساختن زمینه های لازم برای رشد و شکوفایی این استعدادهای فرآیند تولید علم را تسهیل نموده، زمینه بهره مندی بیشتر جامعه از دستاوردهای علمی را فراهم می سازند. دانشگاه شهید بهشتی با توجه به این مهم از اواخر سال ۱۳۹۳ به تأسیس کمیته دستگاہی پرداخته که گزارش زیر بیانگر مهمترین اقدامات صورت گرفته است.
دانشگاه چه اهدافی را در زمینه کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ترسیم کرده است؟

دانشگاه شهید بهشتی بنا به جایگاه مهمی که در عرصه تولید علم در کشور دارد همواره به دنبال بستر سازی، ساماندهی و فرهنگ سازی برای عملیاتی کردن کرسی های علمی و ترویجی از طریق ایجاد انگیزش در دانشجویان، اساتدان، فرهیختگان و نخبگان بوده است. همچنین تقویت، تسهیل و نظام مند کردن فرآیند برگزاری کرسی های در دستگاه های پژوهشی، تحقیقاتی و آموزشی تحت نظر دانشگاه نیز از سایر اهداف مدنظر می باشد. علاوه بر این شناسایی استعدادهای بالقوه و بالفعل فعالیت های علمی - پژوهشی، گروه های تخصصی و نخبگان در برگزاری کرسی های علمی، داوری و نقد و همچنین پایبندی به استانداردهای کرسی های علمی و ترویجی از سایر مواردی است که کمیته دستگاہی دانشگاه بدان توجه دارد.

اخبار دبیرخانه

جلسه رئیس کمیته های دستگاہی هیئت حمایت با اعضای کمیته دستگاہی دانشگاه فرهنگیان

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، روز سه شنبه ۴ مردادماه ۱۳۹۵ دومین جلسه همکاری فی مابین کمیته دستگاہی دبیرخانه هیئت حمایت و جمعی از مسئولین دانشگاه فرهنگیان برگزار شد که طی آن دو طرف درباره راهکارهای مختلف در خصوص لزوم بستر سازی و گفتمان سازی در حوزه نشست ها و جلسات علمی نظریه پردازی، نقد و مناظره بحث و گفتگو کردند. بنا به این گزارش، اعضاء درباره تجارب دانشگاه های دیگر در اجرای کرسی ها، موانع فراوری برگزاری کرسی ها، نحوه ورود دانشگاه فرهنگیان به موضوع، ضوابط و آیین نامه های مربوط، ساز و کارهای مورد نیاز برای ایجاد فضای ذهنی لازم برای برگزاری کرسی های علمی و ترویجی و حیطه های موضوعی دانشگاه فرهنگیان برای برگزاری کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و کرسی های ترویجی بحث و بررسی شد و مقرر گردید در جلسه آینده پیش نویس راهنمای برگزاری کرسی های ترویجی در دانشگاه فرهنگیان و طرح برگزاری نشست های توجیهی در سطح استانی و کشوری مورد بررسی قرار گیرند همچنین اعضاء موضوعاتی برای آغاز فعالیت کرسی ها ارایه و از نمایندگان دانشگاه های فعال در این زمینه نیز برای ارایه تجربیات دعوت بعمل آید. در بخش دیگری از جلسه نیز اسماعیلی رئیس کمیته های دستگاہی دبیرخانه به بیان مجموعه اهداف، وظایف و اقداماتی که برای کمیته دستگاہی هر دانشگاه معین شده را برشمرد و از اعضای این کمیته در دانشگاه کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و گفتمان سازی در این زمینه گام های موثر و عملیاتی بردارند. همچنین در پایان این جلسه حکم ریاست کمیته دستگاہی دانشگاه فرهنگیان توسط دکتر مصطفی اسماعیلی به دکتر محمود مهرمحمدی سرپرست دانشگاه فرهنگیان اعطا گردید.

شناسنامه

مدیر مسئول: عبدالجسین خسروپناه
سر دبیر: مصطفی اسماعیلی
مدیر اجرایی: علی اکبر مسگر
هیات تحریریه: مرضی کمبجانی، ابوالفضل صیامیان گرگی
نشریه خبری (نظر) به صورت هفتگی توسط هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی نقد و مناظره منتشر می شود، منتظر دریافت اخبار شما جهت درج در این نشریه و همچنین پیشنهادات و انتقادات سازنده شما هستیم.
شماره تماس: ۰۲۱-۶۱۳۵۲۲۴۰
nazar.korsi.mag@gmail.com